

Motto : *Fără cinste și legalitate asanarea
fării este imposibilă*

SIC COGITO...

REVISTĂ PERIODICĂ

DIRECȚIA : Dr. VICTOR CORBUL, medic-colonel în retragere
REDACȚIA : CLUJ, STRADA GENERAL GRIGORESCU Nr. 16

Valorificarea grâului

(*Propunere pentru o eventuală studiere*).

Prima de export, după cum afirmă gazetele, a dat greș; câștigul a fost numai al samsarilor străini, agricultorii n'au avut nici un folos.

Prețul minim de 40 mii nu inspiră încredere; o parte a agriculturilor protestează deja contra acestei încercări.

Eu cuget, că s'ar putea ajunge la rezultate mai favorabile combinând cele 2 metode de mai sus, de sine se înțelege, după un studiu mai amănunțit din partea experților Minist. de Agricultură și Finanțe. Iată cum cuget eu înfăptuirea :

1) *Fixarea unui preț minimal de 30 mii lei și a unei prime de producție de 10 mii lei la vagonul de grâu — pentru producători.*

2) *Adunarea grâului dela agricultori la sate prin cooperative în înțelegere cu camerele de agricultură, — unde nu sunt cooperative sub supravegherea preotului ori învățătorului — cari ar face un mic tablou cu numele celor, ce au adus grâu și cantitatea predată, conform căruia mai târziu s'ar face plata grâului și împărțirea primei de producție.*

3) *Centralizarea grâului adunat la sate dela agricultori, cât și plasarea resp. vinderea lui atât în interior cât și peste graniță, să se efeptuiască prin camerele de agricultură respective, pentru care muncă să li se deie 10% din prima de producție pentru vagon,*

restul primei rămânând agricultorilor; statul poate pretinde această muncă dela camerele de agricultură, cari, conform ziarelor, au costat în un singur an peste 100 milioane; dacă nu ar fi în stare să conducă această transacție, atunci nu e nevoie de ele, cu atât mai mult nu, că ruinată fiind agricultura, urmează dela sine că camerele de agricultură nu mai au nici un rost: iată ocasiunea ca să-și afirme dreptul de existență!

4) Toate instituțiile de stat, armata, jandarmeria, poliția, etc. să fie obligate a cumpăra grâul necesar dela camerele de agric. pe prețul fixat; de asemenea și orașele, cari au în bugetul lor sume alocate pentru șomeri, să fie obligate a se aproviziona cu grâu dela camerele de agric., a-l măcina și a împărți șomerilor făină iar nu bani.

5) Pentru plasarea grâului peste graniță (export,) — mai întâiu se va calcula cantitatea necesară pentru consumul intern și însămânțare, ca să nu fim nevoiți la urmă a importa grâu, — camerele de agricultură vor lua contact cu consulatele și legațiile noastre din străinătate, cari au atașați comerciali, și au timp pentru acest lucru; deci totul să se aranjeze cu excluderea samsarilor străini...

6) Prima de 10 mii la vagonul de grâu se poate aduna prin fixarea unei taxe de 1 leu la fiecare kgrm de făină albă, vândută de morari brutarilor și întrebuințată de brutari la fabricarea de pâine albă și de lux, franzele, covrigi, cornuri, cozonaci etc., taxa de un leu ar suporta-o 50 bani morarii, 50 bani brutarii, fără ca prețul făinii să fie urcat; făina neagră ar rămânea liberă de taxă; de asemenea se va plăti o taxă de 1 leu și de fiecare kgrm de făină albă și de lux vândută de morari (event. brutari) comercianților și particularilor; taxa ar plăti-o 50 bani morarii, 50 bani cumpărătorii, fără ca prețul făinii să fie urcat, deoarece la prețul de 30 mii vagonul aceste taxe la kgrm de făină albă se pot ușor suporta de morari și brutari pe lângă prețurile actuale, fără a provoca o scumpire a pâinii; aceste taxe să se plătească în bani și nu în timbre; cu timbrele frustează statul. Și chiar în cazul că taxa de un leu mai sus amintită, nu ar aduce 10 mii lei la vagon, 7—8 mii tot s'ar aduna, tot mai bine ca nimic!

Aceasta ar fi propunerea mea, poate mă înșel, nu-mi stau la dispoziție nici un fel de date; eu cuget însă, că dl ministru al agric. și expertii săi ar putea studia propunerea: se ajunge la ceva practic... bine; nu... la doborârea loc de critică rog. a propune o soluție mai practică

Corpul didactic și criza financiară

Cer scuze pentru aceste șire; nu le scriu din reavoință, deci să fiu bine înțeles: corpul didactic ține un nou congres pentru a cere noi sporuri; nu demult li s'a acordat vre-o 150 milioane; nu e mult, dar în situația de azi a finanțelor *e totuși ceva*; oare celorlalte categorii de funcționari nu li s'ar cuveni sporuri? Nu vroiesc a mă atinge de doleanțe îndreptățite, nu pot însă să mă impac cu cugetul, că corp. didactic, mai ales învățătorii, tocmai în acest timp de cea mai grea criză, cer noi sporuri! Sum de acord, salariul începător al învățătorului și profesorului de liceu e cam mic, bine, să li se fixeze salarii începătoare mai mari, d. e. învățătorul să înceapă cu 4000 lunar, iar salariul maxim final să fie 9000; dar pentru ce să se aplice legea armonizării în întregime chiar numai corpului didactic? celelalte categorii de funcționari, stau doară mai bine? învățătorii sunt singurii, cari au salariul aur, dinainte de războiu. Prea multe congrese, adunări, protestări! nu iei o gazetă în mână fără să citești lamentările învățătorilor pentru neplata la timp a salariilor . . . ceialți funcționari și pensionari sunt doară plătiți mai regulat? Plata regulată a salariilor depinde de plata regulată a impozitelor; aș fi curios să aflu câți dintre congresiști sunt la curent cu impozitele? ce ar fi dacă dl Min. al Instrucției ar face, în glumă, o mică probă?

În 23 Martie 1930 corp. didactic a amenințat cu grevă; corpului didactic nu-i e permis să facă grevă, mai ales *nu profes. universitari!* . . . unde rămâne demnitatea înaltei funcțiuni, și ce exemplu vor da studenților?

Dacă corp. didactic, repet încă odată, în situația de azi a țării, mai persistă în a cere noi sporuri, atunci cuget eu, mișcarea lor are la bază și puțină politică, cel puțin așa ceva reiesă și din decursul trecutei adunări dela București din anul 1930! . . .

În cele ce urmează mă voi ocupa numai cu situația învățătorilor: cam 80% dintre ei sunt în serviciu în satele de origină, unde au casă, o mică moșie, au 4—9 mii lei lunar conform gradațiilor; cu acest salariu trăiesc la sate mai bine ca noi la oraș cu 20 mii, dacă i-am avea!! învățătorilor cu serviciul la orașe ori în sate străine, s'ar putea da un ajutor corespunzător ca *spor de chirie*.

Dar pensiile învățătorilor? cu 35 ani serviciu are în prezent cam aceiași pensie ca și un președinte de tribunal, aproape

12 mii lunar, mai mare ca salariul ultim : am în Cluj un vechit cunoscut, învățător în pensie, care întâmplător, vorbind de pensia sa, aproape 12 mii lunar, îmi spune cam genat, că nu-i vine a crede că ar fi pensia lui ! . . . mai e nevoie de comentariu ? . . . despărțindu-ne mi-am cugetat : uite, a făcut vreo 3 clase liceu, 3 ani preparandie, are aproape aceeași pensie ca și mine, care am absolvit liceul, universitatea, am făcut o sumedenie de examene, doctorat etc. și ce viață liniștită a avut el în comparație cu mine ca militar ? apoi unde există funcționar al statului, care să aibă atâtea vacanțe ca învățătorii ? pe Paști și Crăciun 2—3 săptămâni, vara 3½—4 luni vacanță fără cerere, ½ anul e vacanță ; toți ceilalți funcționari pot avea 4 săptămâni concediu anual, cerut cu cerere timbrată și nu când vrei, ci numai atunci, când permite serviciul și superiorul ; învățătorii au 4—5 oare la zi, toți ceilalți funcționari lucrează minimum 8 oare la zi ! . . .

Nu, d-lor Min. al Instrucțiunii și de Finanțe, în prezent nu se pot acorda sporuri nici unei categorii de funcționari ; când finanțele țării vor permite să se armonizeze salariile și să se deie sporuri tuturor funcționarilor și pensionarilor deodată și în conformitate cu studiile, cu pregătirea lor . . . a proteja anumite categorii, produce sânge rău ! . . . și apoi ce va face dl Min. de fin. dacă și noi ceilalți, vom da asalt bugetului ? . . . avem aceleași drepturi și motive ca și corp. didactic ! . . . să nu se revizuiască, ca mai anul trecut bugetele celorlalte ministere, să se facă reduceri la ministerul propriu ; poate se află și acolo ceva de tăiat ! . . .

Cum poate cugeta corp. didactic la noi sporuri, când toată lumea cu ei dimpreună strigă reducerea impozitelor, reducerea bugetului, etc. ? toți strigă reduceri, când au de plătit și majorări când au de primit ! . . . să se înceteze odată cu mizeria și cu protestele zilnice în gazete ale învățătorilor, deoarece publicul și ceilalți funcționari încep a se cam plictisi de atâtea lamentări !

Desideratele învățătorilor din ziarul „Curentul” dela 11 Sept. 1930 sunt prea multe, unele nerealizabile ; să nu se uite că sunt categorii de funcționari cu o pregătire mai superioară și sunt mai rău salariați ca ei. Ar mai fi multe de spus, cuget însă că ei înșiși se vor convinge că în criza de azi, deocamdată, nu se pot cere sporuri ! . . .
